

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงพยาบาลสิรินธร (ฝ่ายวิชาการและแผนงาน โทร. ๐ ๒๖๑๐๙๖๐๑ ต่อ ๕๗๔๘๗๔๗)
ที่ กท ๐๖๑๒/ ๔๙๙๓ วันที่ ๑๓ ๓ ๒๕๖๔ ๑๘.๐๐ น.
เรื่อง ข้าราชการขอรายงานผลการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

๑ ๓ ๒๕๖๔

ตามหนังสือสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๐๔๐๑/๙๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ อนุมัติให้ นางสาวจิราภา คชวัฒน์ ตำแหน่งนายแพทย์ปฏิบัติการ กลุ่มงานประกันสุขภาพ โรงพยาบาลสิรินธร เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านเวชศาสตร์ครอบครัวบริบาล แบบปรับปรุง ณ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยทุนประเภท ๒ (ทุนส่วนตัว) ใช้เวลาการฝึกอบรม ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ นั้น

บัดนี้ นางสาวจิราภา คชวัฒน์ ได้เข้ารับการศึกษาดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผล การศึกษาดังกล่าว ตามแบบรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางอัมพร เกียรติปานอภิกุล)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสิรินธร

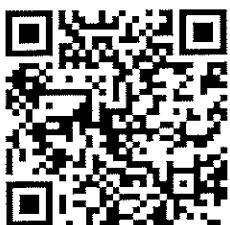
- กลุ่มงานพัฒนาวิชาการ
 กลุ่มงานพัฒนาการบริหาร

(นางรัตนา มูลนากเดียว)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานพัฒนาวิชาการ ส่วนพัฒนาคุณภาพ
รักษาการในพัฒนาผู้เชี่ยวชาญการดูแลพัฒนาคุณภาพ
สำนักงานพัฒนาธุรูปบริการทางการแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการ

๑ ๓ ๒๕๖๔

หมายเหตุ นี้เป็นฉบับที่ ๑

<https://shorturl.asia/gDzPZ>

แบบรายงานผลการฝึกอบรมฯ ในประเทศ หลักสูตรที่หน่วยงานนอกเป็นผู้จัด

ตามหนังสืออนุมัติที่ กท ๐๔๐๑/๔๖๖
ชื่อ นางสาวจิราภา คชวัฒน์
ตำแหน่ง นายแพทย์ปฏิบัติการ สังกัด กลุ่มงานประกันสุขภาพ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ สำนักการแพทย์
ได้รับอนุมัติให้เลาศึกษาในประเทศ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี หลักสูตรประกาศนียบัตร ในวิชาชีพเวชกรรม
ด้านเวชศาสตร์ครอบครัว การบริบาลแบบประคับประคอง ณ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัย มหิดล โดยทุนประเภท ๒ (ทุนส่วนตัว) ใช้เวลาราชการมีกำหนด ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม
๒๕๖๔ ถึง วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ขณะนี้ได้เสร็จสิ้นการอบรมฯ แล้ว จึงขอรายงานผลการอบรมฯ ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. เนื้อหา ความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนรู้จากการอบรมฯ.
๒. การนำมาใช้ประโยชน์ในงานของหน่วยงาน / ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนางาน
๓. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม / ประชุม / ดูงาน / ปฏิบัติการวิจัย ดังกล่าว
เช่น เนื้อหา / ความคุ้มค่า / วิทยากร / การจัดทำหลักสูตร เป็นต้น
(กรุณาแนบเอกสารที่มีเนื้อหาครบถ้วนตามหัวข้อข้างต้น)

ลงชื่อ..... จิราภา คชวัฒน์ ผู้รายงาน
(นางสาวจิราภา คชวัฒน์)

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศไทย และต่างประเทศ
(ระยะเวลาสั้นไม่เกิน ๙๐ วัน และ ระยะยาวตั้งแต่ ๙๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ – นามสกุล จิราภา คชวัฒน์

อายุ ๓๑ ปี การศึกษา เพทยศาสตร์บัณฑิต

ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เวชศาสตร์ครอบครัว

๑.๒ ตำแหน่ง นายแพทย์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ ให้บริการดูแลผู้ป่วยประจำครอบครอง ทั้งผู้ป่วยใน ผู้ป่วยนอก และให้บริการส่งต่อเยี่ยมบ้านแก่คุณย์บริการสาธารณสุข

๑.๓ ชื่อเรื่อง / หลักสูตร ประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านเวชศาสตร์ครอบครัวการบริบาลแบบประคับประคอง

เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการ
วิจัย

งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล

ทุนส่วนตัว

ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

สถานที่ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ ประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านเวชศาสตร์ครอบครัวการบริบาลแบบประคับประคอง

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน ลัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

๒.๑ วัตถุประสงค์ แพทย์ที่จบการฝึกอบรมประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านเวชศาสตร์ครอบครัวการบริบาลแบบประคับประคอง ต้องมีคุณสมบัติและมีความรู้ความสามารถสามารถดังต่อไปนี้ ด้านความรู้

๑. อธิบายความรู้ด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สธ.ริพยา พยาธิริพยา และเภสัชวิทยาคลินิกที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคอง
๒. บอกนิยามและหลักการที่สำคัญของการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
๓. บอกข้อบ่งชี้ในการให้การดูแลรักษาหรือจัดการอาการต่างๆที่พบบ่อยในผู้ป่วยระยะประคับประคอง ทั้งการดูแลที่เป็นการใช้ยา เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ การแพทย์ทางเลือก และแบบผสมผสาน และวิธีการดูแลอื่นๆที่จำเป็น โดยอ้างอิงจากเวชปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจำจักษ์ (Evidence-based medicine)
๔. อธิบายความรู้ทางด้านกฎหมายและหลักการทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
๕. บอกหลักการที่สำคัญในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวเมื่อผู้ป่วยใกล้จะเสียชีวิต (Impending death and peri-death management)
๖. บอกรูปแบบของการจัดบริการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายที่เหมาะสมในแต่ละบริบท เช่น ในโรงพยาบาล ที่บ้าน(Home ward) สถานดูแลผู้ป่วยระยะท้าย (Hospice) การดูแลด้วยเครือข่ายภายในชุมชน รวมทั้งวิธีการส่งต่อระหว่างระบบบริการและการจัดการทรัพยากรสุขภาพที่มีอยู่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วย

ด้านทักษะ

๑. ประเมินสุขภาพของผู้ป่วยระยะประคับประคองและครอบครัวอย่างเป็นองค์รวม ทั้งในด้านร่างกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ ตลอดจนสามารถวินิจฉัยโรคหรือสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพที่พบในผู้ป่วยระยะประคับประคอง
๒. ดูแลปัญหาสุขภาพที่พบในผู้ป่วยระยะประคับประคองเพื่อให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด ตามบริบทของผู้ป่วยที่แตกต่างกัน จนกระทั่งเสียชีวิต โดยเป็นการบูรณาการทั้งการดูแลที่เป็นการใช้ยา เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ การแพทย์ แบบผสมผสาน และวิธีการดูแลอื่นๆที่จำเป็น รวมทั้งให้การป้องกันและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนต่างๆที่สำคัญ
๓. สื่อสารกับผู้ป่วยระยะประคับประคองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เข้าใจความต้องการด้านสุขภาพ เป้าหมาย และความคาดหวังในการดูแลของผู้ป่วยหรือครอบครัว ให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการดูแลรักษาของตนเอง รวมทั้งเพื่อวางแผนการดูแลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อเนื่องจนผู้ป่วยเสียชีวิต
๔. สื่อสาร ประสานการทำงาน และวางแผนการดูแลร่วมกับสมาชิกของทีมสหวิชาชีพอื่น เพื่อให้การดูแลครอบคลุมทุกมิติของสุขภาพผู้ป่วยและครอบครัว โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านสุขภาพ ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม และบริบททางสังคมที่ต่างกันของผู้ป่วยแต่ละราย
๕. ประยุกต์ใช้ระบบบริการสุขภาพและทรัพยากรที่มีในชุมชน เช่น อาสาสมัคร องค์กรท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนาหรือจิตวิญญาณ ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการดูแลผู้ป่วยให้เข้ากับบริบทของการบริการสาธารณะได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

๖. สนับสนุนการดูแลผู้ป่วย ผู้ดูแล หรือครอบครัวที่บ้านหรือในชุมชนได้อย่างเหมาะสม
๗. ให้ความรู้แก่ทีมสหวิชาชีพและประชาชนทั่วไปในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย ระยะประคับประคอง
๘. ประเมิน ติดตาม และดูแลสมาชิกครอบครัวหรือผู้ดูแลที่มีภาวะเคร้าໂສກ รวมทั้งสามารถทำงานประสานกับจิตแพทย์หรือวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเฝ้าระวัง ติดตามดูแลครอบครัว หรือผู้ดูแลที่มีภาวะเคร้าໂສກที่ผิดปกติได้อย่างเหมาะสม
๙. ประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่สำคัญทางด้านเวชศาสตร์ครอบครัว เพื่อเป็นรากฐานในการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายและครอบครัว
๑๐. ใช้สารสนเทศเพื่อการแพทย์อย่างเหมาะสม

ด้านเจตคติ

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อผู้ป่วย ครอบครัวของผู้ป่วย ชุมชน และผู้ร่วมงาน สหวิชาชีพ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมาย
๒. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง

๒.๒ เนื้อหา

ความรู้พื้นฐานและการประเมินผู้ป่วยและครอบครัว

๓. สามารถอธิบายสรีรวิทยา และพยาธิสภาพ ของโรคเรื้อรัง และกลุ่มที่ไม่ใช่มะเร็ง ในการดูแล ประคับประคอง

๔. เภสัชวิทยาในผู้ป่วยประคับประคอง สามารถบรรยาย

๒.๑ บอกข้อบ่งชี้ของการให้ยา (indications)

๒.๒ เภสัชวิทยาทางคลินิก (clinical pharmacology)

๒.๓ การเปลี่ยนช่องทางการให้ยา (alternate routes)

๒.๔ การปรับเปลี่ยนชนิดยา โดยที่ยังออกฤทธิ์เท่าเทียมกัน (equianalgesic conversions)

๒.๕ การปรับเพิ่มน้ำดယอย่างเหมาะสม (appropriate titration)

๒.๖ พิษของยา (toxicities)

๒.๗ การจัดการผลข้างเคียงของยากลุ่มโอปิอยด์ (management of common side effects for opioids)

๒.๘ การจ่ายยากลุ่มโอปิอยด์อย่างเหมาะสม, ติดตามผลการรักษา และการจัดการพิษจาก การใช้ยาโอปิอยด์เรื้อรัง, การรักษาภาวะอาการปวดฉุกเฉิน (opioid prescribing, monitoring of treatment outcomes and toxicity management in chronic, urgent and emergency pain conditions)

๒.๙ การบริหารยากลุ่มโอปิอยด์ในแต่ละสถานที่ที่ดูแล เช่น บ้าน, โรงพยาบาล, สถานที่พักพื้นผู้ป่วย เป็นต้น (role of opioid prescribing for pain control in different clinical settings)

๒.๑๐ ความหมายและคำจำกัดความของ ภาวะติดยา (addiction), ภาวะติดยาลวง (pseudoaddiction) , ภาวะพึ่งพิง (dependence) และภาวะดื้อยา (tolerance)

๒.๑๑ การเข้าถึงยาโอปิอยด์ (opioid accessibility and availability)

๒.๑๒ ข้อบ่งชี้, เภสัชวิทยาทางคลินิก, ทางเลือกช่องทางการให้ยา, การปรับยา อย่างเหมาะสม, พิษวิทยา และการจัดการผลข้างเคียงของยา ดังนี้

- พาราเซตามอล(Acetaminophen)

- แอสไพริน(Aspirin)
 - ยาต้านอักเสบ(NSAIDs)
 - สเตียรอยด์ (Corticosteroids)
 - ยาแก้ไข้กล้ามเนื้อ (anticonvulsant)
 - ยาต้านเคร้า (anti-depressants)
 - ยาจิตเภท (anti-psychotics)
 - ยาถ่าย(laxative)
 - ยาชาเฉพาะที่ (local anesthetics) ที่ใช้หั้งสำหรับอาการปวด และไม่ใช่อาการปวด
- ๒.๓๓ ปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interactions) ในผู้ป่วยประจำคับประจำคง

๓. แนวคิดและหลักการของการดูแลประจำคับประจำคง

- ๓.๑ เข้าใจความหมายของภาวะจำกัดการมีชีวิต, ภาวะที่อันตรายถึงชีวิต (life-limiting and life-threatening illness.)
- ๓.๒ อธิบายคำจำกัดความ องค์ประกอบสำคัญ และปรัชญาของการดูแลแบบประจำคับประจำคง
- ๓.๓ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของการดูแลประจำคับประจำคง ในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะอันตรายถึงชีวิตในทุกระยะของโรค
- ๓.๔ อธิบายบทบาทหน้าที่ของสหวิชาชีพในการดูแลแบบประจำคับประจำคง

๔. การประเมินอย่างองค์รวม (Comprehensive assessments)

- ๔.๑ เข้าใจระดับของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และหนทางการรวบรวมข้อมูล จากการจำกัดเวลา, ตรวจร่างกาย, สังเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสม
- ๔.๒ อธิบายข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบ ของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทางการดูแลประจำคับประจำคง ได้แก่
 - Edmonton Symptom Assessment System (ESAS)
 - Palliative Performance Scale (PPS)
 - Delirium screening tools etc.

๔.๓ แสดงให้เห็นถึงการประเมินอย่างองค์รวม ในแต่ละระดับของการดูแล ตั้งแต่ การเยี่ยมบ้าน (home visit), หอผู้ป่วยที่บ้าน (home ward), หอผู้ป่วยใน (inpatient unit visit), ห้องตรวจผู้ป่วยนอก (outpatient clinic visit), สถานพยาบาลดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย (hospice)

๔.๔ แสดงการประเมินอย่างสม่ำเสมอ และวางแผนการดูแลรักษา อันประกอบไปด้วย แผนการดูแลในปัจจุบัน และแผนสำหรับในอนาคต โดยอาศัยผู้ป่วยเป็นศูนย์ (patient-centered) โดยประเมิน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ศาสนา และความต้องการส่วนบุคคล

- ๔.๕ รับรองว่าผู้ป่วยทุกคนได้รับการประเมินอย่างรวม (holistic) ทั้งในด้าน
 - ข้อมูลภูมิหลัง (Background information)
 - สุขภาวะทางกาย และสภาพตัวโรคในปัจจุบัน (Current physical health/disease status)
 - การพยากรณ์โรค (Prognostication)
 - สุขภาวะทางสังคม อาชีพ (Social/occupational well-being)
 - สุขภาวะทางใจและ อารมณ์ (Psychological and emotional well-being)
 - สุขภาวะทางด้านศาสนา และจิตวิญญาณ (Religion and/or spiritual well-being)

- วัฒนธรรมและวิธีชีวิต
 - เป้าหมายและการจำลำดับความสำคัญในชีวิต
 - ความปลอดภัยของผู้ป่วย
 - ความต้องการของครอบครัว เพื่อน
 - การประเมินผู้ดูแล (caregiver assessments)
- ๔.๖ มีส่วนช่วยในการประเมินของสถาบันวิชาชีพ และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน
- อธิบายการประเมินด้านการดูแลประคับประคองในผู้ป่วยเด็ก และผู้ป่วยสูงอายุ รวมถึงครอบครัวซึ่งมีความแตกต่างจากการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ทั่วไป

๕. การดูแลผู้ป่วยและครอบครัว

๕.๑ เข้าใจความสำคัญของการทางร่างกาย จิตใจ สังคม (รวมทั้งความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงในครอบครัว) จิตวิญญาณ ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยประคับประคอง

๕.๒ การทำงานร่วมกันระหว่างทีมสุขภาพ ผู้ป่วย และครอบครัว ช่วยพัฒนาให้เกิดแผนการดูแล โดยมีสมดุลระหว่าง การรักษาตัวโรค การสนับสนุนความต้องการของผู้ป่วยและครอบครัว

๕.๓ นำแผนที่ได้ข้างต้นมาใช้ประกอบแผนการรักษา และมีการติดตามแผนดังกล่าวเป็นระยะ

๕.๔ ตระหนักถึงสิ่งที่มีคุณค่าของผู้ป่วย และครอบครัว รวมถึงสิ่งที่คงค้างของผู้ป่วยที่ยังทำไม่สำเร็จ ในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ (unfinished business)

๕.๕ ตระหนักและให้การสนับสนุนครอบครัว ในฐานะผู้ดูแล โดยพยายามหารือเมื่อคุคลได้ในครอบครัวมีโอกาสหมดไฟ หรือมีความทุกข์ทรมานจากการดูแลผู้ป่วย

๕.๖ พัฒนากลยุทธ์ภายใต้ทีมผู้ดูแล เพื่อจัดการปัญหา ความขัดแย้งในครอบครัว

๖. โรคหรือภาวะที่สำคัญและพบได้บ่อย

๖.๑ การจัดการอาการ (Symptom palliation)

๖.๑.๑ มีความระมัดระวังว่าอาการสามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น จากตัวโรค, การรักษา, ผลข้างเคียงจากตัวโรคอื่นๆ เช่น ภาวะซึมเศร้า ภาวะวิตกกังวล โรคทางจิตเวช อื่นๆ

๖.๑.๒ เข้าใจการรับรู้อาการ และการตัดสินใจเลือกวิธีการดูแลรักษาของตัวผู้ป่วย

๖.๑.๓ เข้าใจสาเหตุของอาการที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีผลต่อการเลือกวิธีการดูแลรักษา

๖.๑.๔ สามารถอธิบาย สาเหตุ (etiology), พยาธิสภาพ (pathophysiology), อาการร่วมอื่นๆ, วินิจฉัยความแตกต่างในแต่ละกลุ่มอาการ ทั้ง อาการปวด และกลุ่มอาการที่ไม่ใช่ปวด ดังต่อไปนี้

- อาการปวดอย่างองค์รวม ("Total pain")
- อาการหอบเหนื่อย (Dyspnea)
- อาการเบื่ออาหารและขาดสารอาหาร (Anorexia and cachexia)
- ภาวะอ่อนล้า อ่อนเพลีย (Asthenia/Fatigue)
- อาการคลื่นไส้/อาเจียน (Nausea and vomiting)
- อาการท้องผูก/ท้องเสีย (Constipation and diarrhea)
- เยื่อบุในช่องปากอักเสบ (Mucositis, Thrush)
- อาการสะอึก (Hiccup)

- อาการคัน (Pruritus)
- อาการสับสน (Delirium)
- ภาวะท้องมาน มีน้ำในช่องท้อง (Malignant ascites and effusion)
- การจัดการอาการในช่วงก่อนเสียชีวิต (Impending death and peri-death management)
- การดูแลแผลมะเร็ง (Malignant wound care)

๖.๑.๕ อธิบายการจัดการและระดับตัวเลือกการรักษา เช่น การใช้และการไม่ใช้ยา (both pharmacological and non-pharmacological) โดยมีหลักฐานอ้างอิงเชิงประจำการ (evidence-based practice).

๖.๑.๖ ช่องทางการบริหารยาทางการดูแลประคับประคอง ได้แก่

- ทางปาก (Oral)
- ทางหลอดเลือดดำ (Intravenous)
- ทางใต้ผิวนัง (Subcutaneous)
- ทางใต้ลิ้น (Sublingual)
- ทางทวารหนัก (Rectal routes)

๖.๑.๗ การปรับเปลี่ยนชนิดของยาโอปิออยด์ (Opioid rotation/switching)

๖.๑.๘ อธิบายหน้าที่และข้อบ่งชี้ของการจัดการอาการโดยไม่ใช้ยา เช่น การผ่าตัด, การฉายแสง, การให้สารอาหาร, การทำกายภาพ, การรักษาทางเลือกอื่นๆ, การให้คำปรึกษา ด้านจิตใจ

๖.๑.๙ แสดงให้เห็นถึงวิธีการพยากรณ์โรคในการดูแลประคับประคอง และนำมาปรับใช้ ในคนไข้แต่ละคน

๖.๑.๑๐ ระบุข้อบ่งชี้ทางคลินิกในการส่งต่อให้แก่ผู้เชี่ยวชาญดูแลทาง อาการปวด และไม่ใช่ อาการปวด โดยสามารถร่วมดูแลด้วยกันได้อย่างเหมาะสม

๖.๑.๑๑ สามารถให้คำนิยามของการที่จัดการได้ยาก (refractory symptoms) ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ ในการจัดการอาการโดยวิธีการทำให้หลับ (palliative sedation)

๖.๑.๑๒ อธิบายบทบาทของ palliative sedation ในการจัดการอาการ โดยมีข้อบ่งชี้ ในการทำอย่างเหมาะสม

๖.๑.๑๓ อธิบายข้อขัดแย้ง และข้อสนับสนุนทางจริยธรรมของ palliative sedation ในผู้ป่วยประคับประคอง

๖.๑.๑๔ อธิบายวิธีการทำ palliative sedation ได้อย่างเหมาะสม เช่น การเลือกยา, วิธีการให้ยา, ขนาดยา, การปรับยา, ช่องทางการให้ยา

๖.๒ ภาวะฉุกเฉินในการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative care emergencies)

๖.๒.๑ อธิบายสาเหตุ (etiology), พยาธิสภาพ (pathophysiology), อาการที่เกี่ยวข้อง (associated symptoms and signs), การวินิจฉัย(diagnosis), การรักษา(treatment) ภาวะดังต่อไปนี้

- ภาวะอาการปวดเฉียบพลัน (Pain crisis)
- ภาวะการกดทับของไขสันหลัง (Spinal cord compression)
- ภาวะการกดทับของทางเดินหายใจ (Airway obstruction)
- ภาวะลำไส้อุดตัน (Bowel obstruction)
- ภาวะเลือดออก (Bleeding)

- ภาวะแคลเซียมในเลือดสูง (Hypercalcemia)
- ภาวะชัก (Seizure)
- ภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน (SVC obstruction)

๖.๒.๒ อธิบายการจัดการ และจัดลำดับตัวเลือกในการรักษา ทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา ในภาวะฉุกเฉินในการดูแลประคับประคอง

๖.๒.๓ ระบุข้อบ่งชี้ทางคลินิกในการส่งต่อให้ผู้เสียชีวิตแต่ต่อ ในการฉุกเฉินในการดูแลประคับประคอง

๖.๓ การจัดการอาการในช่วงใกล้เสียชีวิต (Impending death and peri-death management)

๖.๓.๑ ลักษณะและอาการในช่วงใกล้เสียชีวิต (signs and symptoms of impending death)

๖.๓.๒ จัดหากำรประเมินและการจัดการอาการในช่วงใกล้เสียชีวิต อย่างเหมาะสม

๖.๓.๓ อธิบายผลดีและผลเสีย ของการติดตามและการรักษาในช่วงท้ายของชีวิต เช่น การให้สารอาหาร (nutritional support), การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (parenteral fluid), การให้ยาในการรักษา (pharmacological treatments)

๖.๓.๔ การยุติการรักษาที่ไม่เกิดประโยชน์ และส่งผลเสียต่อผู้ป่วย รวมกับการดูแลสภาพจิตใจ

๖.๓.๕ เตรียมครอบครัว, ผู้ดูแล, บุคคลากรทางสุขภาพ สำหรับการตายของผู้ป่วย

๖.๓.๖ ตระหนักรถึงความสำคัญของพิธีกรรม และความเชื่อทางศาสนา ก่อนเสียชีวิตของผู้ป่วย และครอบครัว และช่วยอำนวยความสะดวก

๖.๓.๗ ให้การสนับสนุนและดูแลสมาชิกในครอบครัวทันทีที่ผู้ป่วยเสียชีวิต และภายหลังการเสียชีวิต

๗. การดูแลสภาพจิตใจ (Psychological care)

๗.๑ สามารถอธิบายหลักการ การแก้ไขปัญหาปัญหาของผู้ป่วยแต่ละคน (Coping styles), การกลไกการป้องกันตัวเอง (Psychological defenses), และการพัฒนาลำดับขั้นของความตึงเครียดในจิตใจ รวมถึงการประเมินและจัดการ (Developmental stages relevant to the evaluation and management of psychological distress)

๗.๒ แสดงให้เห็นถึงการให้คำปรึกษาเพื่อประคับประคองจิตใจ (supportive counseling) รวมทั้งเสริมกำลัง ทักษะการแก้ปัญหาแก่ผู้ป่วย (coping skills)

๗.๓ อธิบายวิทยาศาสตร์พื้นฐาน (basic science), ระบาดวิทยา(epidemiology), ลักษณะทางคลินิก (clinical features), สาเหตุ(natural course), ระยะ(stages), และการจัดการภาวะโศกเศร้าแบบปกติ และผิดปกติ (normal and pathologic grief.)

๗.๔ อธิบายวิทยาศาสตร์พื้นฐาน (basic science), ระบาดวิทยา(epidemiology), ลักษณะทางคลินิก (clinical features), สาเหตุ(natural course), ระยะ(stages), และการจัดการภาวะซึมเศร้า และวิตกกังวลในผู้ป่วยประคับประคอง

๗.๕ จัดทำการประเมิน และการจัดการ อาการทางจิตใจของผู้ป่วยประคับประคอง โดยพิจารณา ทั้งการพยากรณ์โรค, ความปรารถนาของผู้ป่วย, ความสามารถในการดูแลของสถานพยาบาล นั้นๆ

๗.๖ สามารถดูแลความโศกเศร้าให้แก่ญาติ และครอบครัวผู้ป่วยหลังการเสียชีวิตได้อย่าง เหมาะสม

๔.ทักษะการสื่อสาร (Communication skills)

๔.๑ การสื่อสารกับผู้ป่วย, ครอบครัว, และเพื่อนของผู้ป่วย เกี่ยวกับความกังวลถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต และมีการให้ข้อมูล ให้การสนับสนุน โดยใช้หลักการที่ถูกต้องในสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่

- การฟังแบบตั้งใจ (Active listening)
- การฟังแบบไม่ตัดสิน (Non-judgmental and respect)
- มีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)
- การสะท้อนความ (Reflection)
- การร่วมมือกับผู้อื่น (Collaborative)
- การสนับสนุน (Supportive)

๔.๒ การใช้คำพูดที่เป็นทักษะในการสื่อสาร (verbal communication skills) เช่น

- การให้ชื่ออาการ ความรู้สึก (Naming)
- การให้คำยืนยัน (Affirmation)
- การทำให้เป็นเรื่องปกติ (Normalization)
- การสะท้อนความ (Reflection)
- การใช้เทคนิคเงียบ (Silence)
- การฟัง (Listening)
- การเปิดเผยตัวเอง (Self-disclosure)
- การใช้อารมณ์ขำ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม (Humor in an effective and appropriate manner)

๔.๓ การใช้การแสดงออกทางร่างกายที่เป็นทักษะในการสื่อสาร (non-verbal communication skills)

- การสัมผัสร่างกาย (Touch)
- การใช้สายตา (Eye contact)
- การใช้ท่าทางของร่างกายแบบเปิดเผย (Open posture)
- พยายามอยู่ในระดับสายตา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร (Eye-level approach in an effective and appropriate manner)

๔.๔ สามารถแปลผลแต่ละชนิดของการสื่อสารได้ เช่น คำพูด, ท่าทาง, ความเป็นทางการ, ความไม่เป็นทางการ ของผู้ป่วยและครอบครัว ได้อย่างเหมาะสม

๔.๕ เข้าถึงความประณานของผู้ป่วยและครอบครัว เกี่ยวกับการรับข้อมูล ทั้งปริมาณและเนื้อหา ซึ่งจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับหรือไม่รับการรักษา

๔.๖ เข้าถึงความสามารถในการตัดสินใจของผู้ป่วยและครอบครัว (Decision-making capacity) รวมทั้งจุดแข็งและข้อจำกัด ในการทำความเข้าใจและการสื่อสารของผู้ป่วยและครอบครัว

๔.๗ อธิบายข้อบ่งชี้ในการส่งต่อให้กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม

๔.๘ การให้ข้อมูลที่มีรูปแบบชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือการเขียนให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และบริบทของผู้ป่วย

๔.๙ ปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้ป่วยแต่ละคน และหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ทางการแพทย์

๔.๑๐ ควรตระหนักรับรู้ถึงอารมณ์ของตัวเอง ก่อนที่จะเข้าไปพูดคุยกับผู้ป่วยและครอบครัว

๘.๑๑ สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกของตัวเองหลังจากพูดคุยกับผู้ป่วยและครอบครัว หรือต้องเผชิญเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

๘.๑๒ พัฒนาทักษะการสื่อสารในเรื่องที่ยาก หรือสถานการณ์ที่ซับซ้อน เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เช่น

- การบอกข่าวร้าย (Breaking bad news)
- การปกปิดความจริง (Dealing with conspiracy of silence)
- การพูดคุยประเด็น ความต้องการที่ไม่สมเหตุสมผล การรักษาที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ในช่วงท้ายของชีวิต (wishes for inappropriate or “futile” care at the end-of life) – การพูดคุยประเด็น ความทุกข์ทรมานทางจิตใจ อารมณ์ เมื่อพูดการตาย หรือภาวะใกล้ตาย
- การน้ำประழุมครอบครัว (Family meeting)
- การพูดคุยเป้าหมายการรักษา รวมทั้งการเปลี่ยนถ่ายจากการรักษาโรคให้หายขาด เป็นการดูแลแบบประคับประคองแทน (Setting goals of care and facilitating transition from a curative and/or life prolonging focus to palliative care)
- การสื่อสารการพยากรณ์โรค (Communicating prognosis)
- การพูดคุยแผนการรักษาล่วงหน้า (Advance care planning)
- การหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict resolution)
- การพูดคุยถอดถอนเครื่องพยุงชีพ และการจัดการอาการโดยวิธีการทำให้หลับ (Discussion on withdrawal of life-sustaining therapies and palliative sedation)
- การพูดคุยกับเด็ก ในประเด็นการเสียชีวิตของผู้ป่วยครอง

๙. การดูแลด้านสังคม และจิตวิญญาณ (Social and spiritual care)

๙.๑ ตรายหนักถึงปัญหาและความต้องการทางสังคมของผู้ป่วยและครอบครัว หลังจากต้องเผชิญกับโรคที่คุกคามต่อชีวิต

๙.๒ ตรายหนัก และสนับสนุน ครอบครัวและผู้ดูแลผู้ป่วย

๙.๓ พยายามเดินทางบุคคลในครอบครัวที่มีโอกาส หมวดไฟหรือทุกข์ทรมานจากการดูแลผู้ป่วย

๙.๔ พัฒนาการลุทธิภัยในทีมบุคคลากร เพื่อจัดการความขัดแย้งในครอบครัว

๙.๕ ตรายหนักถึงความต้องการของเด็ก เมื่อมีผู้ป่วยครองหรือญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวเจ็บป่วย หนัก หรือใกล้เสียชีวิต รวมทั้งจัดหาทีมที่ให้ปรึกษาและมีการส่งต่ออย่างเหมาะสม

๙.๖ ตรายหนักถึงขอบเขต ข้อห้ามทางวัฒนธรรม การให้คุณค่า ของผู้ป่วยและครอบครัว

๙.๗ พยายามสนับสนุนผู้ป่วยและครอบครัว ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความต้องการทางด้านจิตวิญญาณอย่างเหมาะสม โดยไม่ตัดสินและให้ความเคารพ

๙.๘ รวมความต้องการด้านจิตวิญญาณและความเชื่อทางศาสนาเข้ามาอยู่ในแผนการรักษาของผู้ป่วย

๑๐. จริยธรรมทางการแพทย์และกฎหมาย

๑๐.๑ อธิบายกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายยาโดยอปอยด์

๑๐.๒ ตรายหนักและเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวกับวางแผนล่วงหน้า (Advance care planning)
และการทำพินัยกรรมชีวิต (Living will)

๑๐.๓ สนับสนุนอิสรภาพในการตัดสินใจของผู้ป่วย (Foster patients' autonomy) โดยยังรักษาสมดุลกับจริยธรรมทางการแพทย์ในข้ออื่นๆ เช่น การทำประโยชน์ (Beneficence), การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence) และความยุติธรรม (Justice) (level ๔)

๑๐.๔ ใช้ความรู้ด้านจริยธรรมทางการแพทย์ และกฎหมายในการวางแผนการดูแลผู้ป่วยรวมทั้งใช้พิจารณาประเด็นที่พิเศษในการดูแลประจำองค์

- ความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าว (Informed consent)
- การเก็บรักษาความลับ (Confidentiality)
- การประเมินความสามารถในการตัดสินใจ (Decision-making capacity)
- การตัดสินใจของ เด็ก วัยรุ่น วัยชราที่มีภาวะสมองเสื่อม (Decision-making for children and adolescents, and older patients with dementia)
- การบอกความจริง (Truth-telling)
- การถอดถอนเครื่องพยุงชีพ หรือการรักษา (Withholding life-sustaining treatment)
- การรักษาที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ (Medical futility)
- การให้สารน้ำและสารอาหาร (Use of artificial hydration and nutrition)
- การจัดการอาการโดยการทำให้หลับ (Use of palliative sedation)
- การทำการสุญยฆาต (Physician-assisted suicide and Euthanasia)
- หลักการของผลลัพธ์สองด้าน (Principle of double effect)
- การบริจาคօวัยวะ (Organ donation)
- ผลประโยชน์ขัดกัน (Conflicts of interest)

๑๑. การดูแลแบบประจำองค์ของเฉพาะโรค (Disease specific palliative care)

๑๑.๑ โรคมะเร็ง (Cancers)

๑๑.๑.๑ ทราบถึงการแสดงของตัวโรค และการรักษาของโรคมะเร็งที่พบบ่อย รวมไปถึง ระบบวิทยา, การประเมินโรค, การพยากรณ์โรค, การรักษา, รูปแบบ การกระจายไปอวัยวะต่างๆ, ภาวะฉุกเฉิน, ภาวะแทรกซ้อน, อาการที่เกี่ยวข้อง, การจัดการอาการที่ไม่สุขสบาย

๑๑.๑.๒ อธิบายบทบาทของการรักษามะเร็งแบบประจำองค์ได้ เช่นการให้เคมีบำบัด แบบประจำองค์ (palliative chemotherapy), การฉายแสงแบบประจำองค์ (palliative radiotherapy), การผ่าตัด (surgical interventions) และการรักษาผลข้างเคียง

๑๑.๒ โรคที่ไม่ใช่มะเร็ง (Non-cancer diseases)

อธิบายหลักการและหน้าที่ของการดูแลแบบประจำองค์ในโรคที่ไม่ใช่มะเร็งที่มีอันตรายต่อชีวิต เช่น โรคไต (Renal diseases), โรคปอด (Pulmonary diseases), โรคหัวใจ (Cardiac diseases), โรคทางระบบประสาท (Neurological diseases), โรคตับ (Liver diseases) โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV)

๑๑.๓ การดูแลประจำองค์ในผู้สูงอายุ (Geriatric palliative care)

๑๑.๓.๑ สามารถอธิบายประจำเด็นที่พบได้บ่อยในการดูแลประจำองค์ในผู้สูงอายุ เนื่องจากมีลักษณะทางกายภาพและสรีรวิทยาที่แตกต่างจากวัยอื่น

๑๑.๓.๒ ระบุเคสที่ควรได้รับการดูแลแบบประจำองค์ได้ในผู้สูงอายุที่มีปัญหา สมองเสื่อม

๑๑.๓ สามารถจัดยาทางการรักษาแบบประคับประคอง ให้กับผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม

- การทำงานของไตที่ลดลง, ความไวของระบบประสาทต่อยาที่เพิ่มขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น

- ผลข้างเคียงของยา ซึ่งอาจรุนแรงได้มาก หากผู้ป่วยมีภาวะแทรกซ้อน, สมรรถนะที่ถดถอย, การใช้ยาร่วมกันหลายตัว

- ปฏิกิริยาระหว่างยา (Drug-drug interactions)

๑๑.๔ การดูแลประคับประคองในเด็ก (Pediatric palliative care)

๑๑.๔.๑ สามารถอธิบายประเด็นที่พบได้บ่อยในการดูแลประคับประคองในเด็ก เนื่องจากมีลักษณะทางกายภาพและสรีรวิทยาที่แตกต่างจากวัยอื่น และการพัฒนาการตามช่วงวัย

๑๑.๔.๒ ให้การดูแลรักษาตัวโรค และความโศกเศร้าและการสูญเสีย ได้อย่างเหมาะสม ตามช่วงวัย

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตัวเอง

๑. มีทักษะในการซักประวัติ ตรวจร่างกาย ส่งตรวจห้องปฏิบัติการในผู้ป่วยประคับประคอง ได้อย่างแม่นยำ และเหมาะสม

๒. ฝึกทักษะการดูแลผู้ป่วยอย่างองค์รวม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในช่วงท้ายของชีวิต ให้ผู้ป่วยในทุกมิติ ทั้งด้าน ร่างกาย, จิตใจ, สังคม, จิตวิญญาณ

๓. ได้ทักษะในการสื่อสารเชสที่ยาก มีปัญหาหรือความขัดแย้งในครอบครัว

๔. มีความมั่นใจในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย ในทุกกลุ่มโรค และทุกช่วงวัย อีกทั้งยัง สามารถดูแลครอบครัว และผู้ดูแลของผู้ป่วยอีกด้วย

๕. ฝึกการทำงานร่วมกับสาขาวิชาชีพ เพื่อร่วมดูแลผู้ป่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน

๑. สามารถจัดซื้อระบบการดูแลแบบประคับประคองในโรงพยาบาลได้

๒. ช่วยลดการรักษาที่ไม่เกิดประโยชน์ และลดอัตราการครองเตียงที่ไม่จำเป็น

๓. เป็นที่ปรึกษา ในเรื่องการจัดการอาการ คุยกับแผนการรักษา ดูแลต่อเนื่องและส่งต่อ ให้กับทุกแผนกในโรงพยาบาลที่มีผู้ป่วยระยะสุดท้าย

๔. สามารถดำเนินการวิจัยหรือร่วมทำวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุขได้

๕. ถ่ายทอดความรู้ให้กับ บุคลากรทางการแพทย์ นักศึกษาแพทย์ สาขาวิชาชีพ

๒.๓.๓ อื่น ๆ

๑. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน และสามารถสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. มีความสามารถสื่อสารให้ข้อมูลการรักษาแก่ผู้ป่วยและญาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการพินัยกรรมตัดสินใจและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๓. มีความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพการดูแลประคับประคองระดับประเทศ ที่ยังขาดแคลน อย่างมากในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ การปรับปรุง

เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด ๑๙ ทำให้กระทบต่อการดูแลผู้ป่วยในค่อนข้างมาก ไม่สามารถทำการประชุมครอบครัวได้อย่างเต็มที่ และไม่สามารถเยี่ยมบ้านผู้ป่วยได้ในช่วงครึ่งปีแรกของการศึกษา ด้วยข้อจำกัดของการระบาด ทั้งนี้ทางภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัว โรงพยาบาลรามาธิบดีได้ปรับเปลี่ยนการตรวจผู้ป่วยนอกและการเยี่ยมบ้านเป็นระบบตรวจทางไกลแทน เพื่อให้สามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างต่อเนื่อง และให้กระทบต่อการเรียนน้อยที่สุด

๓.๒ การพัฒนา

ในระยะเวลา ๑ ปีที่ข้าพเจ้าได้ไปศึกษาต่อด้านการดูแลประจำกอง ข้าพเจ้าได้มีโอกาส ถูงานทั้งในระบบโรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลทั่วไปในต่างจังหวัด พบว่ามีระบบการดูแลประจำกอง ที่ชัดเจน มีคุณย์ดูแลแบบเป็นรูปธรรม และมีบุคลากรอย่างพอเพียงกับภาระงาน ซึ่งยังแตกต่างจากโรงพยาบาลในสำนักแพทย์ค่อนข้างมาก ด้วยความรู้และทักษะที่ข้าพเจ้าได้เรียนมา สามารถนำไปปรับใช้ และจะใช้สร้างระบบการดูแลแบบประจำกองในโรงพยาบาลสิรินธรได้เป็นอย่างดี

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากสาขาวิชาการดูแลประจำกองเป็นสาขาที่มีประโยชน์ เน้นการดูแลเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิต ของผู้ป่วย อีกทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาล ซึ่งปัจจุบันยังเป็นสาขาที่ขาดแคลนมาก การส่งเสริม บุคลากรไปเรียนต่อในสาขาวิชาดังกล่าวจะช่วยพัฒนางานได้เป็นอย่างดี และเพื่อให้บุคลากรอยู่ในระบบต่อไป ควรมีการสนับสนุนจากโรงพยาบาลและสำนักแพทย์ให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานที่ชัดเจน มีการให้ค่าตอบแทน ในสาขาวิชาดังกล่าวเพิ่มเติม

ลงชื่อ..... จิตาภา ฤกษ์ ..ผู้รายงาน
(นางสาวจิตาภา คชรัตน์)

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

ผอ. โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี
ผอ. โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี
ผอ. โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลรามาธิบดี

ลงชื่อ..... นราพร พลับ ..หัวหน้าฝ่าย/กลุ่มงาน
(นางนราพร พลับ)

ส่วนที่ ๖ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

ในเบื้องต้น ทางโรงพยาบาลรามาธิบดี น่าพอใจ

ลงชื่อ..... ดร. วิวัฒน์ ใจดี ..หัวหน้าส่วนราชการ
(ดร. วิวัฒน์ ใจดี)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสิรินธร